

Основни икономически и политически решения в ЕС

МАРТ 2012

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

- На заседание на Еврогрупата на 12 март финансовите министри от еврозоната одобриха втората програма за подкрепа на Гърция в размер на 130 млрд. евро за периода 2012-2014 г. Министрите обсъдиха фискалната ситуация в Испания и необходимостта от допълнителна консолидация през 2012 г. Страната ще трябва да положи допълнително усилие от 0.5% от БВП с цел да постигне бюджетната цел за дефицит от 5.3% за 2012 г.
- На заседанието си на 13 март в Брюксел Съветът ЕКО-ФИН прие Заклучения по доклада на Европейската комисия за механизма за ранно предупреждение във връзка с разкриването на макроикономически дисбаланси.
- ЕКОФИН прие Препоръка към Унгария относно действията, които страната следва да предприеме с оглед устойчивото коригиране на бюджетния си дефицит в срок до 2012 г. Едновременно с това бе прието и Решение за спиране на 495 млн. евро бъдещи ангажменти от Кохезионния фонд за Унгария от 1 януари 2013 г., което ще влезе в сила в случай, че страната не изпълни отправената препоръка. Съветът ще се върне към този въпрос на 22 юни с цел да отмени спирането, в случай, че Унгария е предприела необходимите действия за корекция на ситуацията на прекомерен дефицит.
- Финансовите министри обмениха мнения по проекта на Директива за данък върху финансовите трансакции в ЕС.
- Датското председателство представи резултатите от заседанието на Европейския съвет, състояло се на 1 и 2 март.
- Съветът се запозна с резултатите от срещата на финансовите министри и управителите на централните банки на страните от Г-20, провела се на 25-26 февруари в Мексико.

ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ РЕШЕНИЯ В ЕС

На 13 март 2012 г. в Брюксел се проведе редовно заседание на Съвета на ЕС по икономически и финансови въпроси (ЕКО-ФИН), където предмет на дискусия бяха ключови теми, пряко свързани с бъдещото икономическо развитие на Европейския съюз.

На първо място, Председателството запозна Съвета със започналата подготвителна работа по предложението за Директива за въвеждане на данък върху финансовите трансакции в ЕС.

Финансовите министри взеха решение допълнително да анализират предложението на Комисията, като в същото време проучат възможните алтернативи, които ще бъдат дискутирани на неформалното заседание на ЕКОФИН на 30-31 март в Копенхаген. Съветът поиска от Комисията да изготви оценка за данъчния принос на финансовия сектор и да представи ясна картина за разходите, свързани с финансовото регулиране като цяло.

Експерти ще продължат работа по предложението, за да осигурят възможност Съветът да проведе политически дебат на заседанието си на 22 юни. Комисията счита, че предложението ще гарантира справедливия данъчен принос на финансовия сектор за публичните финанси и ще осигури равнопоставеността му с останалите сектори от гледна точка на данъчното облагане. Според изчисленията на ЕК годишните приходи от предложения данък могат да достигнат до 57 млрд. евро. В съответствие със своето предложение за Решение за системата за собствени ресурси на ЕС, Комисията предлага генерираните приходи, изцяло или частично, постепенно да заменят вноските на държавите-членки в бюджета на ЕС, облекчавайки по този начин тежестта върху националните хазни.

Наблюдава се сближаване на позициите на Франция и Великобритания в посока ограничаване обхвата на данъка върху финансовите трансакции, като по този начин данъкът по своя характер може да конвергира до прилагания в Обединеното кралство гербов налог.

Българската страна не подкрепя въвеждането на данък върху финансовите сделки (ДФС), докато не бъде постигнато съгласие на глобално ниво относно данъчните правила за облагане на финансовия сектор. Счита се, че едностранното налагане на такъв вид данъчно облагане, ще доведе до изместване на финансовите институции и на търговията с финансови инструменти към други пазари и до загуба на съществуващите конкурентни предимства на Европейския съюз.

Счита се, че проекторазпоредбите трябва да се прецизират, като от обхвата на директивата за ДФС бъдат изрично изключени:

- сделките с ДЦК на вторичен пазар. Първо, тези сделки представляват значима част от транзакциите, свързани с финансиране на банките на междубанковия пазар и ако бъдат облагани, това ще доведе до намаляване на ликвидността и увеличение на лихвените проценти на междубанковия пазар с последващо влияние върху цената на кредита за крайните клиенти на банките. Второ, облагането на сделки с ДЦК на вторичния пазар може да предполага покачване на доходността на държавните облигации поради очакваното намаляване на ликвидността на вторичните пазари.
- сделките, сключени за сметка на националните правителства или други публични институции, например т.н. Сребърен фонд, който е създаден с цел гарантиране на устойчивост на държавната система за пенсионно осигуряване и е част от фискалния резерв.
- българските пенсионни фондове от 2-ри стълб, които са със задължителен характер, тъй като се очаква в крайна сметка платците на данъка да са потребителите на финансовите услуги, в т.ч. и пенсионноосигурените лица, защото ДФС би довел до по-ниска възвръщаемост върху пенсионните спестявания и инвестиции, на фона на неблагоприятните демографски процеси в региона, от което ще има и негативни фискални последици в бъдеще.

На второ място, Съветът разглежда Доклада за механизма за ранно предупреждение, изготвен от Комисията във връзка с новата процедура за превенция и коригиране на макроикономическите дисбаланси в държавите-членки. Съветът прие Заключението, в които отбеляза следното:

- Значителните и устойчиви макроикономически и фискални дисбаланси, натрупани през последното десетилетие, заедно с финансовата криза, допринесоха за настоящите икономически предизвикателства в редица държави-членки и заплашиха нормалното функциониране на Паричния съюз. Съветът подкрепя разширяващото се и задълбочаващо наблюдение на икономическите политики на държавите-членки, с цел да бъдат обхванати всички измерения на вътрешните и външни макроикономически дисбаланси.
- Съветът счита, че този първоначален икономически преглед е важна стъпка в изготвянето на обща аналитична рамка в подкрепа на процедурата, по която ще бъде работено през следващите месеци, и приветства намеренията на Комисията да предприеме изготвянето на задълбочени анализи, които да изясняват характера и рисковете пред икономическото развитие на съответните държави-членки.
- Задълбочените прегледи трябва да включват изчерпателно изследване на източниците на дисбалансите, вземайки под внимание специфичните за отделните страни икономически условия.

Позицията на Република България относно идентифицираните от нея основни слабости на настоящата процедура е:

1. Докладът използва на практика остарели данни – той излезе малко преди публикуването на предварителните годишни данни на Евростат за 2011 г., които, ако бяха взети предвид, биха довели до различна картина за редица държави-членки, и по-специално за България.

2. В икономическия прочит на таблото с индикатори следва бъдат отчетени и допълнителните показатели (например за растежа на дела на износа, в допълнение към показателя за дефицит по текущата сметка);

3. Не е спазен принципът за еднакво третиране - процесът на бързо приспособяване не е уникален само за България, а останалите страни с подобни характеристики не са включени в предложението на Комисията за задълбочен анализ.

4. Недобра комуникация от страна на ЕК по отношение на посланията към широката общественост – публикуването на доклада предизвика негативни реакции в медиите по отношение на България.

На трето място, финансовите министри разгледаха прилагането на Пакта за стабилност и растеж. По отношение на процедурата за прекомерен дефицит на Унгария бяха приети следните документи:

- **Прилагане на** Решение за спиране на 29% от бъдещи ангажименти за Унгария от Кохезионния фонд на ЕС през 2013 г. във връзка с неизпълнението на досегашните препоръки на Съвета към страната в рамките на процедурата по прекомерен дефицит;
- Препоръка към Унгария, съгласно член 126 (7) от ДФЕС, за необходимите действия за привеждане на държавния дефицит под референтната за ЕС стойност от 3% от БВП.

Приемането на тези мерки са в резултат от Решение на ЕКОФИН от 24 януари, с което беше отчетно, че страната не е предприела ефективни действия за устойчивото коригиране на дефицита.

Това е първият случай, в който се използва клаузата за временно спиране на бъдещи ангажименти от Кохезионния фонд. Размерът на средствата, предложени да бъдат спрени, възлиза на 495.2 млн. евро, без да надхвърля максимален праг до 0.5% от номиналната стойност на БВП.

Съветът постигна съгласие, че ако до 22 юни 2012 г. или по-късно се установи, че Унгария е предприела необходимите мерки, то той своевременно ще отмени мярката за спиране на средства от Кохезионния фонд.

На четвърто място, ЕКОФИН прие Решение за необходимите мерки за фискална консолидация, които Гърция следва да предприеме в рамките на процедурата по прекомерен дефицит, с оглед на постигнатото наскоро споразумение между гръцкото правителство и частните кредитори за доброволна размяна на облигации.

Решението определя начините на отпускането на финансова помощ в рамките на втората програма за икономическо приспособяване на Гърция, позволявайки на Комисията да подпише Меморандум за разбирателство от името на държавите-членки. Първият транш от помощта следва да бъде преведен преди 21 март, когато е падежът по следващите плащания на Гърция.

ВЛИЯНИЕ НА ОСНОВНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ РЕШЕНИЯ В ЕС ВЪРХУ РАЗВИТИЕТО НА ФИНАНСОВИТЕ ПАЗАРИ

През изминалия месец на валутните пазари 1 евро варираше от тримесечен връх на 1.34 долара и 0.847 британски паунда, основно на базата на положителни данни от Германия, до 1.30 долара и 0.833 паунда към 15 март, повлияно от прогнозите за БВП в еврозоната и бюджетните очаквания. Търговията на общата валута беше до по-малка степен определена от сделката за втория спасителен пакет за Гърция. По-значителното събитие беше участието на частния сектор при отписването на гръцки дълг, което в крайна сметка достигна 96%, гарантиращи успеха на операцията. Рейтинговите агенции Fitch и Moody's очаквано реагираха на сделката, като обявиха страната в избирателен/ограничен фалит, а Международната асоциация за обмен на активи и деривати (International Swap and Derivatives Association - ISDA) я обяви за „кредитно събитие“, което активира изплащането на застраховки против фалит, т.нар. credit default swaps. Окончателното приключване на сделката с реструктурирането на дълга във вторник предизвика повишаването на рейтинга на Гърция от Fitch до „В-“ със стабилна перспектива, който ще се прилага за новоиздадените държавни ценни книжа. Още с появяването си на пазара обаче те започнаха да се търгуват на най-високата доходност в еврозоната. Междувременно Moody's последва действието на Standard & Poor's от януари, като понижи рейтинга на Кипър до неинвестиционна степен поради значителните експозиции на страната към гръцки държавен дълг.